

דף סח:

עין משפט א.

הרמב"ם הל' מאכלות אסורות פ"י ח"ב

הַחֹדֶשׁ כִּיצַד. כָּל אֶחָד מִחֲמֵשֶׁה מִיְּנֵי תְּבוּאָה בְּלֶבֶד אָסוּר
 לֶאֱכֹל מִהַחֹדֶשׁ שְׁלֹו קֶדֶם שִׁיקָרֵב הָעֹמֵר בְּט"ז בְּנִיסָן.^ס
 שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כג-יד) וְלֶחֶם וְקָלִי וְכֶרֶם לֹא תֹאכְלוּ.
 וְכָל הָאוֹכֵל כְּזֵית חֹדֶשׁ קֶדֶם הַקָּרֶבֶת הָעֹמֵר לֹקֶה מִן
 הַתּוֹרָה בְּכָל מָקוֹם וּבְכָל זְמַן בֵּין בָּאָרֶץ בֵּין בַּחוּצָה לָאָרֶץ
 בֵּין בְּפָנֵי הַבַּיִת בֵּין שְׁלֹא בְּפָנֵי הַבַּיִת. אֲלֹא שְׁבֻזְמָן שֵׁשׁ
 מִקֶּדֶשׁ מִשִּׁיקָרֵב הָעֹמֵר הֵתַר הַחֹדֶשׁ בִּירוּשָׁלַיִם.
 וְהַמְקוֹמוֹת הֶרְחֹקִין מִתְּרִין אַחֵר חֲצוֹת שָׁאִין בֵּית דִּין
 מִתְּעַצְלִין בּוֹ עַד אַחֵר חֲצוֹת. וּבֻזְמָן שָׁאִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 כָּל הַיּוֹם [א] כָּלֹּ אָסוּר מִן הַתּוֹרָה. וּבֻזְמָן הַזֶּה בְּמִקְוֹמוֹת
 שְׁעוֹשִׁין [ב] שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים הַחֹדֶשׁ אָסוּר כָּל יוֹם י"ז
 בְּנִיסָן עַד לְעָרֵב מִדְּבָרֵי סוּפְרִים:

ס. כסף משנה החדש כיצד כל אחד מחמשת מיני תבואה בלבד אסור לאכול מהחדש שלו
 קודם שיקרב העומר. בריש חלה (פ"א מ"א) ובמנחות פרק ר' ישמעאל (דף ע') החיטין
 והשעורים והכוסמין והשיבולת שועל והשיפון הרי אלו חייבים בחלה ומצטרפים זה עם
 זה ואסורים בחדש מלפני הפסח. ומ"ש שנוהג בכל מקום. בסוף ערלה (פ"ג מ"ט) החדש
 אסור מן התורה בכל מקום ואע"ג דבספ"ק דקידושין (דף ל"ט) אמרינן דפלוגתא דתנאי
 היא פסק כסתם משנה. ובמנחות פרק ר' ישמעאל (דף ס"ח:) אמרינן דרבנן דבי רב אשי
 סברי חדש בח"ל דאורייתא. ומ"ש בין בפני הבית בין שלא בפני הבית אלא שבזמן שיש מקדש
 משיקרב העומר הותר החדש בירושלים וכו' עד שאין ב"ד מתעצלין בו עד אחר חצות. משנה
 שם (דף ס"ח). ומ"ש ובזמן שאין ב"ה כל היום כולו אסור. משנה וגמרא שם פלוגתא ופסק
 כרבינא דבתרא טובא הוא. ומ"ש ובזמן הזה במקומות שעושים שני ימים טובים וכו'. גם זה
 שם פלוגתא ופסק כרבינא דבתרא טובא הוא וכך הם דברי הרי"ף בסוף פסחים:

 את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרם
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

שו"ע או"ח סימן תפ"ט פ"ה י

יב. אסור לאכול חדש גם בזה"ז^ע, בין לחם בין קלי^פ בין כרמל בחו"ל
עד תחילת ליל י"ח^ז בניסן, ובארץ ישראל עד תחלת ליל י"ז בניסן.

שו"ע יו"ד סימן רצ"ג פ"ה א

א. אסור לאכול חדש^ק מתבואת חמשת המינים עד שיקרב העומר
שהוא יום ט"ז בניסן^ר, שנאמר "ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד
עצם היום הזה".

ב. היום שאין לנו עומר^ש אסור כל יום ט"ז בניסן, ובחו"ל שעושין ב'
יו"ט אסור כל יום י"ז^ת עד תחילת ליל י"ח בניסן.

ע. עיין ביור"ד סי' רצ"ג דיני חדש באריכות, והמ"א בס"ק י"ז כתב דהעולם סומכין
על מ"ד שאומר חדש בחו"ל מדרבנן ולא גזרו עתה בחו"ל כיון שאין אנו סמוכין לא"י,
וסיים המ"א דבעל נפש יחמיר בכל מה דאפשר לו ליזהר שכך פסק השו"ע. ובאמת ההיתר
של חדש בזה"ז בחו"ל הוא פורח באויר ורוב הראשונים סוברים דאסור מן התורה גם
בחו"ל, וצריך ליזהר בחטים לפסח שלא יהיה מצוה הבאה בעבירה. כה"ח אות קי"א.
גם המשקין הבאים מחדש אסורים.

פ. קלי היינו תבואה שנתייבשה בתנור, וכרמל הוא שנתמולל ביד ולא הובהב באור. כך
פי' רש"י בכריתות דף ד' ע"ב, וצ"ע מש"כ רש"י בחומש בפ' אמור דקלי זה קמח
וכו'. כה"ח אות קט"ו.

צ. דחיישינן לספיקא דיומא, ובא"י עד תחילת ליל י"ז בניסן דאין עושין רק יום אחד
יו"ט, ומה שמחמירין כל יום ט"ז משום שכתוב עד עצם היום הזה וקיי"ל דעד ועד
בכלל.

ק. ממשנה ריש מסכת חלה, ובמנחות דף ע' ע"א. וחמשת מיני דגן הם: חטים, כוסמין,
שעורים, שיבולת שועל, ושיפון.

ר. במשנה מנחות דף ס"ח ע"א.

ש. שם במשנה ובסוכה דף מ"א ע"א. וכתב הט"ז דעיסה שנילושה בשמרים של חדש
אסורה כל העיסה, ולא מהני ביטול בששים משני טעמים א' כל דבר שעשוי לטעם
לא בטיל אפי' באלף, ב' הו"ל דבר שיש לו מתירין ויש שלא נזהרים בזה וטעות בידם.

ת. פלוגתא דאמוראי שם ופסקו הרי"ף והרא"ש בסוף פסחים כרבינא.

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ה ה"ט

אין מביאין מנחות ונסכים לא מן הטבֵּל א' ולא מן החדש קדם לעמר ולא מן המדמֶע ואין צריך לומר מערלה וכלאי הכרם מפני שהיא מצוה הבאה בעבירה שהקדוש ברוך הוא שונאה. ואם הביא לא נתקדשו להיותן ראויין לקרבן אבל נתקדשו להפסל ויהיו כקדשים שנפסלו:

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ז הי"ז

כבר ביארנו ב' שאין מביאין מנחות ולא מנחת נסכים ולא בכורים מן החדש קדם הבאת העמר. ואם הביא פסול. ולא יביא קדם להבאת שתי הלחם. ואם הביא פֶּשֶׁר:

הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ז הי"ט

תבואה שזרעה אחר שקרב העמר ב' וקצרה אחר שקרב העמר של שנה הבאה הרי זו ספק אם מביאין ממנה

א. כסף משנה: אין מביאין מנחות ונסכים לא מן הטבֵּל וכו' עד ואין צריך לומר מערלה וכלאי הכרם. בתוספתא דמנחות ספ"ח וגם בתוספתא דמעילה ספ"ק ובפרק אלו עוברין (דף מ"ח) ממשקה ישראל מן המותר לישראל מכאן אמרו אין מביאין נסכים מן הטבֵּל. ומ"ש ולא מן החדש קודם לעומר. איתיה נמי במשנה במנחות פרק רבי ישמעאל. ומ"ש ולא מן החדש וכו'. לא אמנחות בלבד קאי אלא אף אנסכים כדאיתא בפרק כל קרבנות ציבור. ומ"ש ואם הביא לא נתקדשו וכו'. במשנה פ' רבי ישמעאל דמנחות (ס"ח:): אין מביאים מנחת בכורים ומנחת בהמה קודם לעומר ואם הביא פסול ומשמע לרבינו דהיינו לומר דהוו קדשים שנפסלו ומשמע ליה דהוא הדין לכל אינך:

ב. כסף משנה: כבר ביארנו. פ"ז מאיסורי מזבח: שאין מביאין מנחות וכו'. ג"ז משנה שם (דף ס"ח ע"ב):

ג. כסף משנה תבואה שזרעה אחר שקרב העומר וכו'. כך היא הגירסא הנכונה בדברי רבינו והוא במנחות פרק ר' ישמעאל (דף ס"ח ע"ב) בעיא דלא איפשיטא:

מְנַחוֹת לְכַתְּחֻלָּה טָרָם הִבָּאת שְׁתֵּי הַלֶּחֶם הוֹאִיל וּתְבוּאָה
זו עָבַר עָלֶיהָ הִבָּאת שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וּקְצִירַת הָעֶמֶר. אוֹ אֵין
מִבִּיאִין עַד שְׂיָבִיאוּ שְׁתֵּי הַלֶּחֶם אַחֵר הִבָּאת הָעֶמֶר שֶׁל
שָׁנָה אַחֲרָת: